

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
V upravnistvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 152.

V Ljubljani, v petek 6. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Zakaj pridimo na katoliški shod?

(Dopis s Štajerskega.)

Tržaška »Edinost« je prinesla v pone-
deljek članek iz peresa štajarskega duhov-
nika, v katerem izraža dopisnik svoje pomi-
sleke proti katoliškemu shodu, ki se bo vršil
začetkom septembra v Ljubljani. Kot dober
katoličan in vesten duhovnik je dopisnik za-
dovoljen s katoliškimi shodi v obče in se
strinja z njih namerami, vendar pa resno
odsvetuje kranjskim »konservativcem«, da bi
letos priredili katoliški shod, ker niso raz-
mere ugodne za take »strankarske« nastope.
V zdanjih razmerah, ko bide naš narod obu-
pen boj za obstanek, bi bilo po dopisniko-
vem mnenju naravnost pregrešno, da bi Slo-
venci priredili katoliški shod, ki bo poostri-
l že obstoječa nasprotja, razdružil narodove
moči in še globlje razcepil ves narod, ki
ima samo v edinosti prihodnost. Sicer pa ni
tolike nevarnosti za vero, naš kmet ima tako
globoko versko čustvo, da mu ga ne izruje
brezverska pisava nekaterih listov; za vero
se ni bati, pač pa je naš narodni obstoj v
nevarnosti, zato odnehajte, Kranjci, in odlo-
žite katoliški shod na boljše čase, ko nam
bo narodni obstoj zagotovljen!

Te misli je razvijal štajarski duhovnik
v »Edinosti«. Jaz kot lajik sem se temu du-
hovniku — posito, daje vsa stvar pisana bona
fide — silno čudil. Neverjetno je skoraj, da
se morejo take nekatoliške, zblojene misli
roditi v zdanjih časih v glavi slov. katoli-
škega duhovnika! Priznati moram, da mnogo
znanih in odličnih lajkov temeljiteje pojmi
pomen in namen katoliških shodov nego oni
štajarski duhovnik, zaostali ptič iz dobe ka-
toliškega liberalizma.

Po naših mislih je katoliškim shodom
namen, da nam začrtajo smer, navodila za
vse naše javno delovanje strogo na podlagi
katoliških verskih načel. Na slovenskem ka-
toliškem shodu določimo strogo in vestno
držeč se katoliške vere, kako delujemo v po-
litiki, vedi, umetnosti, kakšno budi naše
šolstvo in časništvo, kako organizujemo svoje

duševne in gmotne moči v prosep vsemu
slovenskemu narodu, kako oskrbimo našemu
kmetu, obrtniku in delavcu dostojen gospo-
darski obstoj in tako vsemu slovenskemu
narodu lepšo bodočnost.

In taki pogovori so po dopisnikovem
mnenju kvarni, ker bi še huje razvnetili
razpor med nami?

Ker smo prepričani, da je katoliška vera
božje delo, ne moremo niti za hipec sumiti,
da bi mogla biti katoliška vera kedaj komu
v kakoršnokoli škodo, marveč uverjeni smo
vseskozi, da bo vse naše delovanje uzorno
v vsakem, tudi v narodnem pogledu, ako
je vršimo zares v katoliškem duhu. Slove-
nec, ki je ne samo v besedi, ampak tudi v
dejanju dober katoličan, je zgleden narod-
njak, zgleden mož v javnem in zasebnem
življenju. Ta resnica je za vsakega, ki je
prepričan o istinitosti božjega razodetja, ne-
oporečno izvestna.

Vsak zaveden Slovenec torej, ki je še
katoličan po prepričanju, mora s srčnim, ve-
seljem pozdraviti katoliški shod, ki naj nas
prerodi v duhu krščanske ljubezni, ki naj
nam prinese katoliške navdušenosti in po-
žrtvovalnega duha v delu za naš bedni na-
rod! Katoliškim Slovincem pozivi katoliški
shod zavest za narodne dolžnosti in jih znova
spodbudi na narodno delo. V narodnem po-
gledu je katoliški shod eminentne važnosti,
in zlasti zdaj, ko tako potrebujemo večjih
in nesebičnih narodnih delavcev!

More li katoliški shod škodovati kaj v
narodnem pogledu, ker so nekateri Slovenci
z njim nezadovoljni? — Nočem teh tudi-in-
še - katoliških Slovencev, nasprotnikov ka-
toliškemu shodu, kritikovati. Mnogo jih je
med njimi, ki delajo dosti res dobrega za
sobrate Slovence, a ne zato, ker so neka-
toliško misleči, ampak ker ravnaajo tako, ka-
kor velela katoliška vera. Liberalci v mi-
šljenju in dejanju ne more nič dobrega dru-
gim storiti, ker bistvo liberalizma je sebič-
nost, prostost vseh dolžnosti do bližnjika.
Ako so ti nekatoliško misleči, napredni, ali
kakorkoli se že imenujejo, Slovenci res ne-
sebični in požrtvovalni domoljubi, delajo naj

mirno dalje za narod, katoliški shod naj jih
ne zmoti tako daleč, da bi se v svojem ro-
doljubju združili z našimi narodnimi sovra-
gi in z njimi hoteli potlačiti rodne brate — ka-
toliške Slovence! Ako so ti Slovenci res
dobri narodnjaki, ni se jim bati, da bi ka-
toliški Slovenci ne vršili svojih narodnih
dolžnosti. Kjer bo treba storiti kaj za narod,
tam jih najdejo in z njimi lahko skupno na-
stopijo proti skupnemu, narodnemu na-
sprotniku.

Nikake škode, pač pa mnogo haska v
narodnem pogledu pričakujemo od katoli-
škega shoda. Tudi med izvankranjskimi Slo-
venci je začela čedalje globlje prodirati mi-
sel, da nam treba vsem Slovincem skup-
nega katoliškega programa, ako hočemo vse
svoje doslej razcepljeno delovanje združiti,
da bo imelo kaj uspeha. V praktičnem ka-
toličanstvu, v izvrševanju katoliških načel je
naša rešitev in naša bodočnost. Zato bodemo
to idejo širili po vseh slovenskih deželah,
da bo na katoliškem shodu v Ljubljani
častno zastopana vsa Slovenija!

Politični razbojniki.

Velika manifestacija hrvatske ideje pri-
godom proslave zastave pevskega društva
»Trebevića« v Sarajevu ne da miru slovan-
skim protivnikom. Ni bilo dosta, da so o
tej proslavi prezirno pisali mažarski in
nemški listi, ki izhajajo na Avstro-Ogerskem,
nego so se jim pridružili tudi srbski in
nemški listi zunaj Avstro-Ogerske. Srbskim
časopisom ni prav, da si prisvajajo Hrvati
Bosno in Hercegovino, češ, da so to srbske
zemlje, ne povedo pa, po katerej pravici. Če
so Srbi nekolikokrat v srednjem veku za-
gospodovali v teh krajih na prav kratek čas,
ne sledi še iz tega, da morajo biti zdaj vsi
ti kraji srbski, tem manje, ker je vlada hr-
vatskih vladarjev nad temi kraji trajala več
časa, nego srbska. Sicer pa tudi današnja
Srbija ni sposobna, da zavlada v teh dveh
velikih pokrajinah, kjer se zahteva mnogo
dela, a Srbija se ne more niti sama urediti,
da bode podobna evropski državi. Toda Sr-
bom ne zamerjamo toliko, če se bore za

gospodstvo v teh krajih, vsaj imajo podlago
za to v jednom delu prebivalstva. Tem bolj
čudno pa je, če zahtevata Mažar in Nemec
gospodstvo v okupiranih deželah. Niti eden
ni drugi ne moreta imeti zaslombe v samem
prebivalstvu.

In vendar njima ni prav, če se tukaj
širi hrvatstvo. Na vse pretege vpijejo in
kriče, da se jim godi krivica, češ, da sta le
ona gospodujoča naroda v državi in da le
njima pripada vse pravo v omenjenih deže-
lah. Jezi jih strašno, da so se s Hrvati zdru-
žili tudi Slovenci in da zahtevajo zedinjenje
vseh jugoslovanskih krajev v jedno slo-
vansko skupino. Hudujejo se, da so složni
Slovani od Triglava do Orijena in od Drave
do Drine. Strah jih je, ker vidijo, da je hr-
vatska ideja postala na celem omenjenem
prostoru merodavna za vse sloje naroda in
ne samo za pojedince.

Oni znajo, da je to velika moč, in da
se ne da nič več izriniti iz srca naroda slo-
venskega in hrvatskega. Včas pišejo o vsem
tem pokretu prezirno, potem pa zopet psu-
jejo in grdiijo vodje tega pokreta, kako da
so to največji izdajalci države in najhujši
revolucionarji. Tudi imenujejo ves ta po-
kret revolucijo, ker bi se morale po njho-
vem zatrdanju trgati dežele, n. pr. Šta-
jerska in Koroška. Zedinjenje Slovencev in
Hrvatov v jedno državno skupino pod habs-
burskim vladarjem imenujejo ti politični raz-
bojniki revolucijo in vendar je to čisto pra-
vična zahteva, osnovana ne samo na pri-
rodnem, nego tudi na zgodovinskem pravu,
a zedinjenje Dalmacije je celo osnovano na
državnem temeljnem zakonu.

Takšni so tedaj ti naši sosede. Ko
Slovan zahteva svoje pravice, tedaj je on
upornik, še celo tedaj, ko brani ono, kar
mu je po postavi zagotovljeno; Nemec, Ma-
žar in Lah pa lahko po svoji volji delajo
vse, tudi če je njihovo delovanje naperjeno
proti obstanku države. Laške in nemške
iredente nočejo videti.

Mažari se nočejo spominjati svoje revo-
lucije in leta 1848. Ravno tako je vse po
postavi v njihovih očeh, kar so storili do

LISTEK.

O Levčevem »Slovenskem pravopisu« in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

Toliko o prigovorih gospoda Ivanova zoper Levčev
jezik in o graji, da je Levec premalo odločno zavrnil
nekatero napake, ki se šopirijo v knjigi. Da bi bil hotel
Levec sprejeti vse, kar zasluži, da se ga ogiblamo, bi bil
moral razširiti samo slovarček na obseg vse knjige. To
pa, mislim, ne spada toliko v pravopis, kolikor v slo-
vensko stilistiko ali pa v »Brus slovenskega jezika«.

§. 8. — 12.

Največi vihar je vzbudil Levec s tem, da je skušal
vstanoviti izreko /-a na koncu besed in pred soglasniki
(§. 11.). Dasi ne spada to vprašanje v pravopis, ampak v
pravorečnost, je moramo vendar natančneje preiskati, ker
je bilo pri nas z ene strani obravnavano bolj s strastjo,
kakor z dobro podprtimi znanstvenimi razlogi.

Po Levcu je izrekati / čisto, t. j. kakor srednji,
ali takozvani nemški /, samo pred samoglasniki in pred
/em v edinskem orodniku ženskih ijevskih debel. To
zadnje uči Levec v §. 10., prvo pa v §. 8.; njegov §. 9.
je identičen s §. 8. in ne pove nič novega, saj je tudi za
soglasniki, kakor kažejo v §. 9. navedeni zgledi, / vedno
pred samoglasniki, in je potemtakem §. 8. in 9. strniti v
eno samo točko. V vseh drugih primerih pa zadene naš /

labijalizacija ali bilabijalizacija, t. j. / se glasi kakor u
(w, v). Kedor pred soglasniki in na koncu besed izreka /
čisto — izvzemši tujke (§. 13.) —, tisti se spakuje, govori
tuje in prisiljeno ter dela silo narodni govorici. To
je nauk Levčev.

Vprašati se moramo najprej, kaj nam je tukaj šteti
za narodno izreko. Razni deli slovenskega naroda izrekajo
namreč / pred soglasniki in na koncu besed različno.
Nekateri Slovenci govoré zanj o, drugi zopet a, zopet
drugi čisti srednji /, še drugi u (w, v), najmanjši morda del
pa t. Katero teh petero izrek je priporočati za šolo in
družbo? Imamo li ostati z Levcem pri izreki u?

Preden odgovorimo na to, moramo vprašati, kateri
faktorji so za reševanje takih in enakih vprašanj odločilni.
Pač tisti, ki so sploh odločilni v pravopisu in pravo-
rečnosti, in ti so: zgodovina jezika, iz katere edine pač
izvira sedanji »posestni stan«, in pretežna večina naroda.
Ozir na »estetično lepo« izreko in na sorodne jezike je le
sekundarnega pomena.

Kaj nas uči zgodovina jezika?

Brezdvomna se mi zdi pred vsem resnica, veljajoča
za vse arjevropske jezike, da gre stalna mčr, v kateri
se stopinjema pregibljejo mesta artikulacije sploh, od
zdolaj navzgor in od zadaj naprej, da se torej strinjajo
z mčrjo vsakokratne ekspiracije pri izrekanju. Da je na
to resnico opozoril in jo skušal podpreti z dokazi, to je
nemala zasluga J. Boudouina de Courtenay, ki je pisal o
tem najprej v govoru »Die Vermenschlichung der Sprache«
(Sammlung gemeinverständlicher wissenschaftlicher Vor-
träge, N. F. 193), katerega je potem I. 1899. govoril vnovič

v Krakovu in izdal pod naslovom »O pewnim stałym
kierunku zmian językowych w związku z antropologją v
poljskim« »Kosmos-u« (1899, 155—173). V njem nam bistro-
umno dokazuje, kako se artikulacijska dejavnost ščasoma,
t. j. v zgodovinski zaporednosti prenaša iz golta v ustno
votlino, v ustni votlini pa od zadnjega nje dela v sprednji
del, od zadnjega dela jezika na sprednji njega del in na
ustne. V starem času n. p. niso mogli izrekat Slovani
goltnikov pred samoglasniki e, i, u, spreminjali so jih v
šumevce in sikavce; dandanes pa jih lahko artikulirajo
tudi pred samoglasnikoma e in i, in pri Poljaki in Rusih
so goltniki dandanes sploh izgubili trdost ter se prištevajo
mehkim glasom.

Nekaj enakega se je zgodilo po mojem mnenju tudi
glasu /-a. Že praslovanščini moramo pripisavati tri /-a namreč
trdi t (kakor ga izgovarjajo Rusi in Poljaki), potem srednji /
in pač tudi mehki / (lj). Trdi t se je govoril pred samo-
glasniki a, o, u, y, q, v, kakor še dandanes v poljščini
in ruščini, torej ta, to, tu, ty, ta, tv; samo pred temi samo-
glasniki so smeli v starem času stati tudi goltniki. Srednji /
so govorili Slovani pred samoglasniki e, i, u, torej le,
le, li, li, li; iz starega /-a pred predjotiranimi samoglasniki
pa se je razvil /-a. Natura glasu / se je torej odločevala po
kakovosti za njim prihajajočega glasu. Iz hipoteze, da so
imeli Slovani samo eden srednjemu ali nemškemu /-a po-
doben /, bi nam po zgoraj navedenem pravilu in zakonu
Boudouinovem nikakor ne bilo mogoče razjasniti iz njega
postanek trdega /-a, ki se artikulira vendar bolj zadaj v
ustni votlini, kakor pa / ali /-a.

(Dalje prib.)

zda s hrvatskimi zemljami, odvezši Hrvatoma s silo Reko in Medmurje.

Kar so Lahi počeli na Laškem l. 1848 do 1849, ter l. 1859, 1866 in 1870, to se veda ni bila revolucija, nego zmaga narodnostne ideje. Ravno tako je zmagala l. 1866 Francoze tudi nemška ideja, v imenu katere se posebno v naših dneh davi Slovanstvo po vseh slovenskih, čeških in poljskih deželah. Vse to je Nemcu, Mažaru in Lahu dovoljeno v imenu narodnostne ideje ter se to njihovo podjetno delovanje hvali po časopisih, v raznih skupščinah in v parlamentih. Celo država se ne upira mnogim omenjenim podjetjem, premda bi mogla lahko spoznati, kam pes taca moli posebno pri iredentah. Toda omenjene narode smatra tudi državna oblast za odličnejše nego Slovane, pa jih pusti, da delajo večkrat tudi proti državi. Le kadar se pokaže Slovan ter zahteva svoje in ne tuje, tedaj zahrume nanj od vseh strani, češ, da on moti državni mir in da pripravlja revolucijo. Ne morejo razumeti ti politični razbojniki, da se sme tudi Slovan svobodno gibati in razvijati, kolikor to dopušča postava in položaj državni.

Oni smatrajo Slovane še vedno za svojega helota. Toda minuli so časi, ko je Slovan mirno poslušal take nasilnike. Vzdignil se je ter tudi on odločno zahteva, da se mu izpolnijo njegove pravice. Nadjamo se, da je blizu dan, ko bode napočila slovanstvu lepša bodočnost in da izidejo iz dolgotrajne borbe kot zmagovalci nad svojimi grdimi dušmani.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. julija.

Častni meščan dunajski dr. Lueger je včeraj prisegel v roke podžupana Strobacha. Pri tej priliki je imel dr. Lueger več nagovorov na zbrano občinstvo vseh dunajskih slojev. Najpomembnejše so pa naslednje njegove besede: »Častni meščan dr. Lueger ostane stari dr. Lueger, da on ostane tudi stari agitator, ki se bo neumorno boril, dokler ne napoči dan, ko se bo smelo reči: država, dežela in mesto so to, kar bi morale vedno ostati: srečna mesta častnega dela, trdnjava krščanskega ljudstva!« — Židovskim liberalcem te besede niso všeč, ker dobro vedo, kaj je dr. Lueger Dunaju in celi monarhiji, krščansko ljudstvo cele Avstrije si pa le to želi, da bi nastopilo še več takih mož in Avstrija bo kmalu rešena brezverskih, kapitalističnih pijavk.

Izjava nemških zaupnikov. V Moravski Ostrovi so se sošli minulo sredo zaupniki raznih čeških in moravskih nemških okrajev ter po svojem voditelju posl. dr. Mengerju svetu znova povedali, kako naj se uredi parlamentarne razmere, da bo všeč »zatiranemu« nemškemu narodu. Može se najprej izjavljajo proti uvedbi jezikovnih načrtov in poslovnega reda s pomočjo § 14., ker bi se na ta način ne ozdravile parlamentarne razmere, marveč postopati bi se moralo strogo v smislu zakona. Eventualne nove volitve se morajo izvršiti v smislu

ustave. Za rešitev jezikovnega vprašanja je kompetenten jedino le državni zbor, zakonita uvedba nemščine kot posredovalnega jezika je nujna potreba. Povedali torej može niso prav nič novega, ob enem pa tudi niso podali nikakega načrta za rešitev iz sedanje zagate. Povdariti pa treba posebno nasprotje mej Mengerjem in pa Grabmayrom; ta je ves vnet za oktroi, prvi pa je odločno proti temu. Moža sta pokazala, da je kritikovati lahko, težje pa dajati pametne, lahko izvedljive nasvete.

Razmere v Franciji so skrajno nezdrave, čim bolj se množi v zbornici republikanski vpliv. Mej tem ko se politiki ostalih evropskih držav skoro izključno pečajo z dogodki v Kini, v Franciji za kaj takega nimajo časa. Preveč opravila imajo sami s seboj. Vsakovrstni prepiri so na dnevnem redu. Najnovejši dogodek je odstop generalissima francoske armade, generala Jamonta. Ta mož je odstopil, kakor izjavlja v dotičnem pismu, radi tega, ker spremenjene razmere v armadi onemogočujejo vsako uspešno vodstvo eventualne vojske. Predsednik Loubet je demisijo vsprejel in vlada je s tem zadovoljna. Vlada odobruje načelo supremacije meščanske oblasti nad vojaško in dobi v zbornici zaupnico s 307 proti 258 glasovi. Kaj takega dosedaj v Franciji ni bilo mogoče. Ni še dolgo tega, ko je vsa Francija razun par socialističkih revolucionarjev obževala armado kot jedino oporo republike, katere ni smel nihče žaliti ne z besedo in ne z dejanji. Sedaj se je pa v tem oziru obrnilo na bolje, kakor pravi nova večina. Armada za meščansko oblastjo. Na francoskem vodivni krogi pač sami ne vedo, kaj hočejo.

Novo volitveno gibanje v Belgiji. Z uspehom zadnjih volitev v belgijski parlament socialne-revolucionarne stranke niso zadovoljne, akoravno so svojedobno bobnala njih glasila na vsi črti, da je bil tedaj do cela strt klerikalni zmag. V Bruslju so sedaj pričeli z novim gibanjem za jednako volivno pravico. Cela vrsta socialističkih govornikov je nastopila na shodu minule srede. Ansele iz Genta zahteva politično enakost ali pa revolucijo, Furnemont je voljan pod rudečo zastavo umreti za volivno pravico, Vandervelde si jo hoče jednako Francozom priboriti na barikadah, in tudi ako se razbije nad njim firmament. Navzoči so potem prisegali za revolucijo in — zmagoslavno odšli.

Sibirija svobodna dežela. Z dnem 3. julija je odpravljeno prognanstvo v Sibirijo in s tem dnem je Sibirija nehala biti dežela strahu in groze. Po naročilu sedanjega carja Nikolaja je namreč pravosodni minister svojedobno izdelal načrt zakona o odpravi prognanstva in državni svet je potem ta načrt temeljito proučil. Minuli torek, dne 3. t. m. pa je car Nikolaj potrdil dotični načrt s podpisom in postal je zakon. »Regierungsbote« objavlja ukaz v polnem besedilu. S hvaležnostjo se ozira sedaj ves ruski narod na svojega carja, ki je spre-

menil sibirsko, strah in grozo vzbujajočo jetnišnico v navadno bivališče, odprto ne samo ruskomu narodu, marveč tudi drugim, zunanjim rodovom.

Slovstvo.

Poziv na naročbo »Vienca«. »Matica Hrvatska« je sklenila, da s 1. julijem prevzame lastništvo in izdavanje najstarejšega hrvatskega leposlovnega lista »Vienca«, ki bo i nadalje urejevan v duhu in smeri svojih podpornikov koncem šestdesetih let. Uredništvo »Vienca« je poverjeno odličnemu hrvatskemu pesniku, književniku in vseučiliškemu profesorju dr. Gjuri Arnoldu. »Matica Hrvatska« vabi vse prijatelje hrvatske književnosti na naročbo »Vienca«, pri katerem sodelujejo najboljše moči. Naročnina znaša za pol leta 7 kron in naj se pošilja upravi »Dioničke tiskare« v Zagrebu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. julija.

Občni zbor »Katol. polit. društva«

se je vršil včeraj v veliki dvorani »Katol. Doma« v Ljubljani. Predsednik dr. Šusteršič je v uvodnem svojem govoru pojasnil političen položaj ter je pozval zborovalce, da s trikratnimi Slava klici izrazijo svojo udanost cesarju. Po dvorani so zagromeli navdušeni Slava klici presvet. cesarju. Govor predsednika »Katol. polit. društva« priobčimo jutri. Tajnik dr. Schweitzer je poročal, da je društvo v preteklem letu priredilo 10 shodov, omenjal odborovega delovanja, sijajno proslavljene društvene 10letnice in konstatiral, da število članov vedno narašča. Z ozirom na napade nasprotnikov je pozivljaj, naj katol.-narodni organizatorji po deželi skrbje za tesnejšo katoliško organizacijo in pridobivajo novih članov. V preteklem letu je smrt odvzela društvu 10 marljivih članov, mej njimi delavnega bivšega blagajnika g. I. Peterca. Zborovalci so v znak sožalja vstali raz sedežev. Z velikim navdušenjem je bil vsprejet naslednji brzozjavni pozdrav presvetlega knezoškofa: »Zborovalce na shodu »Katol. polit. društva« prisrčno pozdravljam, želeč jim najboljšega uspeha in blagoslova božjega Ant. Bonaventura, škofa. Občni zbor je ljubljensmu knezoškofu takoj brzozjavno izrazil udano zahvalo na pozdravu ter svojo najglobljejšo udanost. Blagajnik dr. Janežič je nato poročal o denarnem prometu v preteklem letu. Dohodkov je bilo 2682 gl. 91 kr., stroškov pa 2615 gl. 73 kr. Računskim preglednikom sta bila izvoljena kurat Koblar in knezoškofijski kancelar Šiška, v odbor pa z vsklikom: dr. Šusteršič, kanonik Andrej Kalan kanonik dr. Karlin, dr. Janežič, Ivan Vencajz, dr. Schweitzer, Anton Belec, Luka Smolnikar, dr. Krek, Fran Povše, namestnikoma dr. Ušeničnik in Iv. Kregar. S Slava klici sv. očetu zaključil je predsednik zbor.

Presvetli knezoškof ljubljanski se je te dni preselil iz Ljubljane na letovišče v Goričane, kjer ostane do Velikega Šmarna.

Imenovanje na srednjih šolah.

Profesor na nemški drž. gimnaziji v Brnu Julij Miklau, pride na drž. gimnazijo v Maribor, profesor na občinski gimnaziji v Moravski Ostrovi dr. Edvard Novotny pa v Celje; dr. I. Kržanič pride iz Kotora na gimnazijo v Split. Pravim učiteljem na srednjih šolah so dalje imenovani: Dr. Filip Brož v Trstu za gimnazijo v Črnovicah, Alojzij Stockmaier v Gorici za isto mesto, dr. Leopold Wenger na Dunaju za Celje, J. Gangl na Dunaju za Pulj, dalje so postali pravi učitelji: suplent za veronauk na gimnaziji v Celju Jožef Kardinar, dr. Edvard Castle na Dunaju za Gorico, dr. Valentin Polak na Dunaju za Trst, Karol Verstovšek v Mariboru za isto mesto.

Imenovanja pri pošti. Poštnim nad. oficijalom je imenovan oficijal Alojzij Loy v Pulju, poštni oficijali so postali poštni asistenti Alojzij Potokar v Ljubljani, Janez Zadnik v Trzinu, Karol Kainz v Trstu, Alojzij Martinčič v Trstu, Adol. Kreisel v Kopru in Peter Gily v Ljubljani.

Razpor mej Sloveni. Sušaski »Novi List« je včeraj objavil pismo nekega uglednega Slovenca iz Trsta. Ta piše: Mudeč se na Reki sem čital v Vašem listu, kako iskreno obžalujete nesrečno polemiko med liberalnim in klerikalnim našim glasilom. Vidi se, da hoče »Novi List« v tem oziru ostati nevtralen. A navzlic nevtralnosti morate vendar v duši obsoditi ono upravo volversko pisanje »Slovenskega Naroda« proti pojedinim osebam nasprotni stranke. V tem je »Slovenec« mnogo do stojnejši in zmernejši. Dobro bi bilo, da Valist prosi dr. Tavčarja, naj ustavi tako revolversko pisanje v svojem listu, ker je sramotno in nedostojno na tak način grdit pojedine zaslužne delavce na narodnem polju ki mislijo drugače, nego ljudje okoli »Slovenskega Naroda«. Liberalna stranka s tem pisanjem zgublja od svojega ugleda. Naj bi se to zgodilo v njenem interesu, ker smo jej bližje — Dobro, le to treba pomeniti, da bi pri dr. Tavčarju malo pomagalo posredovati, ker je upravo on provzročil tako umazano pisavo »Narodu«.

Volivski shod bode prihodnjo nedeljo dne 8. t. mes. ob 4. uri popoldne v Zagorju na Notranjskem. Poročal bode državni poslanec dr. Ig. Žitnik.

Ljubljanske Nemke za »Schulverein«. Ljubljanske Nemke so imele te dni občni zbor ženske podružnice »Schulvereina« pod predsedstvom gospe N. Luckmann. Tajnica Alba Hintner je poročala, da šteje podružnica 337 členic. Gdč. Evgenij Singer ima v rokah vodstvo nemškega otroškega vrta v Mahrovem poslopju, katerega obiskuje okoli 100 otrok in je ob enem učilnica za nemške vrtarice. Za božično drevo je kranjska hranilnica daroval 500 K. (S tem se lové slovenski otroci nemški otroški vrtec.) — Društvena deška ljudska šola ima 200 učencev, poleg tega skrbi tudi za zavod Huth. Dohodkov imel

LISTEK.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a — (Dalje.)

Na obrazu se je razprostiral neskončen nos, pravi nos nuhača, ki so ga še dalje delala suha lica in zgrbančena usta, v katerih je manjkalo prednjih zob. Toda starčkov pogled je takoj izbrisal prvi vtis. Dasi njegove oči niso bile velike in bi se njih zelenkastomešana barva le težko dala določiti, je vendar plapolal v njih plamen, ki bi bil zabranil mojemu tovarišu vse neprikladne zabavljice, ako bi bil imel vsaj nekoliko izkušnje, koliko velja človeška fiziognomija. Nespodobne besede zasmehovavca so me toliko bolj žalile, ker jih je prav glasno izgovoril v skrivnostni tišini jesenskega mraka. Pa jeli znal don Gabriel Griffi francosko, in če je znal, ali je vedel, kaj pomenja ime gledališnega igravca, ki je tako hudomušno igral Maraskina v »Mari de la débutante«? Zaničljive zabavljice so mi poklicale v spomin nekaj prizorov tega krasnega delca. Kakšno nasprotje! Štiri de-

klice, ki so tako veselo ščebetale in vse obenem poskakovale vpricho obupanega Hija-cinta: . . . »Žena ga je zapustila . . . da se omoži . . . pojte, vendar . . .« V tem naju je nagovoril puščavnik, čegar gosta sva bila, v skrajno elegantni in čisti italijansčini.

»Gospoda, ali sta prišla obiskat samostan; zakaj me pa nista prej obvestila? Pa skal, ali nisi povedal tema gospodoma, da mi je treba prej pisati? . . .« je pristavil in se obrnil h kočijažu.

»Mislim sem, da sta gospoda to sama storila. Tajnik mi ju je izročil, naj ju sem popeljem«.

»Naposled, jedla hosta, kar bomo imeli«, in obrnil se je zopet k nama in s prijetnim nasmehom pokazal proti nebu: »Kadar se slaba godi, treba je zatisniti oči in se priporočiti tam gori . . .«

Začel sem se opravičevati v srednje pravilni italijansčini, a duhovnik me je prekinil:

»Poglejte najprvo sobice! Da vaju potolažim zaradi večerje, hočem vaju imenovati opatoma«.

Znova se je zasmeljal nedolžnemu dovtipu, ki ga pa ta trenutek nisem dobro razumel. Redki prizor, ki ga je nudilo pri-

svitu zahajajočega solnca neizmerno, rdeče poslopje, čegar velikost in samoto sem bil ob enem prebistril, me je bil skoro popolnoma prevzel. Monte-Chiaro je bil v več posameznih dobah zidan, odkar se je bil leta 1259. nastanil v tej zapuščeni dolini z devetimi tovariši glavar družine Gherardesca, sin tragika Ugolino, da bi ondi delal pokoro. V zadnjem stoletju je ondi zložno stanovalo več kot tristo menihov; opatiji so popolnoma zadostovali domače žito, ribniki, stiskalnice in hlevi. Brezštevilna okna velikankega, častitljivega poslopja so bila vsa zaprta; belkasta barva nekdanje zeleno pobarvanih oknic, trava, ki je poglajala pred cerkvijo, kakor tudi plasti prahu, ki je kril hodnike, so živo pričale čut zapuščenosti. Krenili smo za don Griffijem na hodnike. Najmanjše olupšave so pripovedovale o nekdanji moči opatije od obširnega marmornatega lavabo z levjimi glavami pri vhodu v obednico do naslednjih križnih prehodov, ki so bili okrašeni s freskami. En sam pogled je zadostoval, da sem spoznal iz teh slik okorel slog XVIII. stoletja. Morda je to akademično barvanje pokrivalo kak drug važen umotvor Gozzolija ali Orcagna. Stopali smo navzgor po stopnicah, ob katerih

so visele razne že začrnele slike, med drugimi ena od Timoteja dela Vite, ki je pred stavljala čarovitega viteza in je po kedov kakem slučaju sem prišla. V prvem nadstropju smo krenili v nov hodnik, kjer se se vrstila vrata za vratmi z napis: Vis-tator primus, Visiator secundus itd. Sled-njič smo obstali pri zadnjih vratih, nad katerimi je bila mitra in škofovska palica. Du-hovnik, ki ni bil razen imena Timoteja zini nobene besede od praga dalje, je začel francosčini z lahno italijansko izreko:

»Tale oddelek je namenjen za goste« in ko smo vstopili, je rekel: »Glejta, v tehle sobah so stanovali samostanski predniki pet-sto leta«.

Pogledal sem po strani Filipa, ki je bil vidno osupnjen, ko je opazil pri vodniku tako popolno znanje našega jezika. Po hodniku grede se je bil zopet spozabil in povedal nekaj manj prebavljivih zabavljic. Ali jih je redovnik morda opazil in je hotel pokazati, da je razumel vsako besedico? Morda pa je hotel iz preproste uljudnosti in gostoljubnosti naju rešiti iz zadrege, da se bi ne bilo treba mučiti z govorom?

(Dalje prih.)

je podružnica 1192 K. V odbor so bile izvoljene: Reza Maurer, Ninka Luckmann, Alba Hintner, Ida Schiebl, Marija Götz, Melanija Luckmann.

Koroške novice. Gorupovo posestvo v Kamenu pri Vetrinju je kupilo celovsko knezoškofijsko »Marijanišče« za 55.000 gld. — Voditeljica dekliske šole na benediktinskem trgu v Celovcu gđ. Karolina Hagen stopi po 48 letnem službovanju v stalni pokoj. — V Črešnjicah ob Zili bodo zidali novo dvorazredno šolo. — Čška podružnica »Sl. plan. društva« izpeljuje od Stulerjevega sedla k češki koči na Ravneh pod Grintovcem novo pot, ki bo še zloženjša, nego dosedanja, in napravi še letos novo stezo od Mlinarskega sedla vrh Grintovca, tako, da bo lahko iz koč priti v dobrih treh urah na najvišji vrh Savinjskih planin. Prvi je letos češko koč posetil maja meseca slovenski poslanec g. Muri, začetkom junija pa g. profesor Fri-schaut. Druzega koč pa zimi ni trpela, nego da ji je sneg podrl železni dimnik.

Vožnja po Savi. Dne 15. t. m. bodo prepeljali po Savi iz Litije do Krškega novo, 35 metrov dolgo ladijo. Vožnje se udeleži na ladiji večja družba z godbo in pevci.

Nesreča. Gašper Stanec, 77letni mož iz Zduše pri Mekinah je dne 3. t. m. tako nesrečno padel iz svisel v hlev, da si je utrl črepinjo in drugi dan umrl.

Na tržaški realki so jih letos izmej 16 dijakov sedmega razreda pustili k maturi le devet. Vseh dijakov je bilo 388, mej temi Italijanov 200, Nemcev 123 in Slovencev samo 48 (?). Prvi red ima 269 dijakov, 119 jih je pa propadlo, torej cela tretjina. Na tržaški realki so skoro vsi profesorji — Nemci.

Gospodarstvo Trsta. V javnost je prišel proračun tržaškega mesta za l. 1901. Dohodkov izkazuje 7.438.000 kron, stroškov 7.772.000 kron, a ker je magistrat izdatke še bolj zvišal, znaša ves nedostatek kron 682.000.

Koncert učiteljskih abiturijentov. Abiturijentinje in abiturijenti tukajšnjega c. kr. učiteljskega priredbe v zvezi s hrvatskimi gosti abiturijenti s sodelovanjem vojaške godbe koncert in sicer v soboto, dne 14. t. m. v zgornji dvorani »Narodnega doma« na korist »Učiteljskemu konviktu« in Prešernovemu spomeniku.

Izpred sodišča. V »Slov. Narodu« je bilo pisano, da je bil 30. maja g. nadučitelj Gasperin v Starem trgu pri okr. sodišči v Ložu obsojen na 30 K globe in sicer ker je na katoliški podlagi nekega otroka »poškodoval«. Včeraj ga je dež kot prizivno sodišče v Ljubljani oprostilo krivde in kazni.

Shod v Kotmarivasi ter Slomšekova slavnost, ki bi se morala vršiti prihodnjo nedeljo, 8. julija, sta preložena na poznejši čas, ker so se pojavile nepričakovane zapreke.

Ljubljanske novice. V ljubosumnosti natepli so sinoči trije fantje Ludvika Egy, ki se je sprehajal v Koleziji s Pavlo Dovč. Dobil je buške po glavi. — Ulo mil je Matevž Erdeljac, krojaški vajenec pri Ivanu Miklavcu na Starem trgu v prodajalnici v predalo, ukradel 10 K in pobegnil od mojstra. — Nabasal si je Miha Švigelj tuje čevlje, poleg tega pa je ukradel dva zlata prstana in izmaknil bicikelj vreden 190 K v škodo Franceta Ustarja. — Zaprli so včeraj znano tatico Ano Rogino, ki je pokradla kuharici Mariji Hočevnar in drugim ljudem mnogo stvari. — V Lattermanovem drevoredu so danes po noči zopet mnogo trpele klopi pred ponočnjaki. Zmetali so klopi na razne strani in naredili mestni občini znatno škodo. — Povozil je neznan biciklist šolsko učenko M. Klemenčič.

K ustanovitvi mestne godbe v Ljubljani. Pripravljalni odsek usoja si tem potom na ustanovitev civilne godbe slavno občinstvo opozoriti. Odseku prijavilo se je od drugod povoljno število izurjenih dobrih godcev. Nekaj teh bode treba v Ljubljano privabiti in jim preskrbeti primerno službo ali plačilo, in jih o tem v kratkem času obvestiti. Prosi se torej slavno občinstvo, da čim prej prijavi mesečni ali letni znesek, katerega želi prispevati v to svrhu jednemu ljubljanskih slovenskih časopisov, ki imajo v to svrhu tudi nabiralne pole, kajti težko je priti k posameznemu z na-

biralno polo na dom. Odseku bode mogoče le par moči, ki bodo ob enem na godbeni šoli poučevale, plačati, drugim bode treba primerno službo preskrbeti, zato so naprošeni vsi, ki bi imeli primerno službo od dati, da to podpisnemu odboru čim preje blagohotno v »Mestni dom« pismeno javijo. — Pripravljalni odsek za ustanovitev civilne godbe.

Požar. V Štarancu pri Tržiču na Primorskem so pogorele tri hiše, last A. Bernardisa.

Germanizacija na Primorskem. V Trstu ustanovljajo Nemci pangermansko društvo »Strandwacht«, ki ima baje že sedaj 120 članov. Naloga društvu je, da pod divizo »od Baltiškega morja do Adrije« — uglaja pot vsenemški ideji do Jadranskega morja. Trst naj bi bil za Hamburgom prva luka Nemčije.

Obsojena je bila v Trstu 21letna Antonija Kobal iz Planine radi tatvine na šest mesecev ječe.

Samomor osemdesetletnega starčka. V Gorici se je usmrtil 80 letni starček in hišni posestnik v Gosposki ulici Pagoni. — Ko je šel njegov sin v krčmo večerjat, si je starec na postelji špičasti del škarij zabodel naravnost v srce. Mož si je baje končal življenje, ker ni hotel več prenašati vodenice.

Obesil se je minulo sredo dopoldne delavec v Čopovi tovarni za sukno v Mostah v radovljiškem okraju, Jožef Kukovski.

S črešnje je padla v Podgori pri Črnomlju 29. junija 14letna Marjeta Frice ter se pri padcu tako poškodovala, da je naslednji dan umrla.

Dete utonilo je krčmarju Ivanu Makovcu v Velikih Zabljah. Padlo je v neobzidan vodnjak.

Brkat konj. Brke, da bi se jih ne sramoval noben huzar, ima konj gosp. Janežiča na Bizeljskem. Brke so priraščene prav pravilno pod nosnicami, črne barve in celo pravilno navihane.

Ruski dijaki v Pragi. V nedeljo je prišlo v Prago okoli 100 ruskih dijakov, ki potujejo s svojimi profesorji v Pariz. V mestni hiši jih je pozdravil župan Srb, ki jih je zagotavljal bratske češke ljubezni. Prepričali se bode — je govoril župan — da so neugodni časi sicer nekako zatrli narod češki, ki je nekdanj vladal po širnem zapadu, — prepričali se pa bode tudi, da se je zadnji čas mogočno dvignil na kulturnem, umetniškem kakor tudi na znanostnem polju. Tako številen obisk dokazuje, da sta oba naroda iste krvi, da ju veže bratska vez. — V imenu ruskih gostov je govoril drž. tajnik prof. Petz, ki je naglašal, da je vodil svoje diake po ozemlju, napojenem s slovansko krvjo, a po katerem se šopiri sedaj germanstvo; vodil jih je tudi zato, da vidijo razliko v sprejemih. V Nemčiji so jih sprejemali kot tujce, v Pragi pa so jih sprejeli kot brate, in tako se počutijo. Končal je z besedami: Naša srca ljubijo Prago, slava zlati Pragi!

Hrvatska na pariški razstavi. Silovito nevoljo je povzročilo po vsem Hrvatskem poročilo dr. Hinkovića, koje je poslal iz Pariza »Agr. Tagblatt«. Mažarska vlada je dovolila, da so se hrvatski produkti raznesli sem in tje, in to tako tendenciozno, da se je izgubil ves utis hrvatske moči, kulture in napredka narodevega. — Tega hrvatski rodoljubi ne smejo požreti! Pomagalo jim ne bo nič, če kriče nad vladu in njenimi organi, to je že prevsakdanje. Dobro bi pa bilo, da sestavijo spomenico in slovesen protest na glavni odbor pariške razstave. Naj se pokaže mažarska brezstidnost tudi na zunaj!

Hrvat v tujini. Mirko Seljan iz Karlovca je guverner cele pokrajine v Abisiniji. Od cesarja Menelika je imenovan »Chevalier officier de coix Salomon«, kar je v Abisiniji največja odlika.

Izvoz ogerskih konj. Angleška vlada je doslej na Ogerskem nakupila in izvozila 6938 konj; kupiti jih hočejo še do 3000.

Potres na Češkem. Pretekla dneva sta bila strašna za Graslice na Češkem. Nad 60krat se je zemlja stresla. Ljudje beže na vse strani.

Izgnan pastor. V nedeljo je imel znani agitator iz Nemčije, pastor Bräunlich,

shod v Brnu, kjer je skušal na razne načine pospeševati »los von Rom«-gibanje. Zato je bil izgnan iz vseh avstrijskih kronovin, in policija ga je še tisto noč spremila do meje.

»V Kino« sta bila namenjena dva mōdlinska vajenca Schalk in Vogel, ko ju je dobil orožnik sredi bližnjega polja obložena z zalogo kruha, kave, sladkorja, paprike, lestvo z vrvi, samokresi in patroni. Pozneje se je pa pokazalo, da sta vse te stvari pokradla in sta se hotela klatiti po gozdu kot lovška tatova.

Solnograški župan Eligij Scheibl je odstopil. Ni se hotel udati radikalni smeri, zato so nastala v obč. svetu huda nasprotja in njih žrtva je postal župan.

Preveč zaspan. Te dni je našel redar na Dunaju v parku spečega 52 let starega Florijana R. V desnici je držal krčevito revolver. Redar mu vzame najprej orožje, potem ga pa prebudi. Preplašeni R. pojasni zaupno redarju, da se je mislil ustreliti, a ga je premagal zaspanec.

Vohun. Iz Nancy se poroča, da so zaprli tam človeka po imenu Cauzbeil, ki je zatožen vohunstva. Bil je menda v službi Nemčije.

Lafayettejev spomenik. Dne 4. t. m. so odkrili v Parizu monumentalni spomenik boritelju za neodvisnost severne Amerike, Lafayetteu. Spomenik so zgradili iz zbirke, katere so nabrali severo-ameriški šolski otroci. Govorila sta predsednik Loubet in ameriški poslanik Porter. Ameriški nadškof Ireland je slavil Francijo, ki je bila vselej prva pri plemenitih delih.

Serum proti pijanstvu. Profesor dr. Thebault v Parizu je nedavno izumil serum proti alkoholizmu in baje dosegel lep uspeh. Uvoz tega sredstva proti žganjarski kugi je dovoljen tudi v Avstrijo ter ga rabijo v javnih bolnicah. Lekarne še nimajo dovoljenja, da ta serum prodajajo občinstvu. Ako se v bolnicah pokažejo povoljni uspehi, dovoljeno bode i javno prodajati to zdravilo.

Društva.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu juniju je 181 strank uložilo 60 715 K 67 h, 124 strank uždignilo 37.578 K 38 h 21 strankam se je izplačalo posojil 28977 K, denarni promet 274.543 K 52 h.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 6. julija. Dne 10. t. m. se bo vršilo tu posvetovanje vseh laških županov v Istri.

Trident, 6. julija. Urednika socialno-demokratskega lista »Il Popolo«, Domokosa so zaprli.

Reka, 6. julija. Včeraj je bil tu več sekund trajajoč potres.

Praga, 6. julija. S prihodnjim šolskim letom bode na pravni fakulteti češke univerze lahko študirale tudi ženske.

Graslice, 6. julija. (C. B.) Od 4. t. m. popoldne se je pojavilo tu več močnih potresnih sunkov. Včerajšnji sunki so bili najmočnejši.

Newjork, 6. julija. V predmestju Thomas je skočil s tira železniški voz ter se prevrnil v 120 m globok propad. Ubitih je 35 mož, žena in otrok, 18 ranjenih.

Vojska na Kitajskem.

Položaj v Kini se je v poslednjih dneh za evropsko akcijo izredno poslabšal. Ne samo, da združene evropske in japonske čete niso mogle pravočasno prodrati do Pekina in rešiti ondotnih tujcev, ker se je morala, kot smo včeraj sporočili, vrniti celo druga, 20.000 mož broječa ekspedicija, marveč največja nevarnost preti tudi Tientsinu in z mnogimi žrtvami priborjenim utrdbam v pristanu Taku. Mej Pekinom in Tientsinom se nahaja do 230.000 mož močna kitajska armada, oborožena z najnovejšim in najboljšim angleškim in ameriškim orožjem ter po večini izvežbana od evropskih častnikov. Ta armada je sedaj že dovršila svoje »delo« v Pekinu in z vso silo pritiska proti jugovzhodu v smeri proti Taku. Že o Tientsinu se danes ne more z gotovostjo trditi, v čigavih rokah se nahaja. Gotovo je dosedaj le, da so odšli Evropejci deloma v Taku,

deloma pa na ondotne ladije, in da se je bil te dni vroč boj, o čegar uspehu si pa poročila iz Shanghaija naravnost nasprotujejo. V sedanjih razmerah poraz Evropejcev ni nemogoče.

Pa tudi bližnji pristan z utrdbami je v izredni nevarnosti, ker neznatna evropska armada ne more nidesar opraviti napram toliki premoči, vojne ladije se pa boja niti udeležiti ne morejo, ker je morje ob izlivu reke Peiho preplitvo. Dokler skupna evropska, japonska in ameriška armada ne doseže števila kitajskih bojnikov, tako dolgo je vsaka večja akcija nemogoča. To se pa bržkone ne zgodi tako kmalu, ker vlada mej velelastmi nepojmljiva nezaupnost. Vrh tega pa prete napasti Kitajci zunanje moči tudi na morju in že organizujejo svoje brodovje.

V Pekinu so sedaj revolucionarji zatrli popolno vse tujce in domače kristijane. Pod vladu princa Tuana se na vseh koncih in krajih množe vstaške čete, najbolj divji prizori se pa pojavljajo na severu in zahodu Kitaja.

Trst, 6. julija. Iz zanesljivega vira se poroča, da sta dobila bataljon 97. in bataljon 87. pešpolka povelje, naj bode ta pripravljena, da takoj odpotujeta v Kiu.

Dunaj, 6. julija. (C. B.) Z raznih strani se javlja, da je z oddelkom, ki ga je poslala avstrijska ladija »Zenta«, zajet tudi nje poveljnik kapitan Thomann.

Budimpešta, 6. julija. Fregatni kapitan pl. Thomann, poveljnik »Zente« je dobil pred tremi tedni od avstrijskega poslanika v Kini poziv, naj pride iz Tientsina z oddelkom mornarjev na pomoč avstroogerskemu poslanstvu. — Thomann je prišel tja s 25 vojaki, a ni mogel več nazaj. O njem niti o vojakihi ni nobenega glasu več.

Bruselj, 6. julija. Vstaja bokserjev je izbuknila tudi v Harkoru. Železniška zveza je pretrgana, Evropejci so v veliki nevarnosti.

Haag, 6. julija. V prvi zbornici je prebral zunanji minister brzojavko nizozemskega konzula v Shanghaiju, glasom katere je razdejano nizozemsko poslanstvo v Pekinu ter položaj na severu skrajno resen.

Berolin, 6. julija. Admiral Geisler je imenovan načelnikom nemške kineške divizije.

Berolin, 6. julija. Kineške čete so zopet pričele ofenzivo pred Taku, ki je v nevarnosti. Tudi položaj Tientsina je kritičen. Ker morejo evropske čete priti še le v par tednih na Kitajsko, bode Angleška ponovila svoj predlog, naj se Japonska poveri z generalnim mandatom, da naredi mir.

London, 6. julija. Reuterjev urad javlja iz Či-Fu 4. t. m.: 800 francoskih vojakov je došlo v Taku. Zvezne čete čakajo pomoči, ker ne morejo prodirati proti Pekinu.

London, 6. julija. (C. B.) »Daily Express« poroča iz Shanghaija: V kitajskih poročilih se nahajajo grozoviti popisi o zajetju angleškega poslanstva 30. junija ali 1. julija. Ko je Evropejcem pošel ves živč ter vse strelivo, so bokserji in kitajski vojaki udrli v poslanstvo ter po obupnem boju vse pomorili.

London, 6. julija. »Times« poročajo iz Shanghaija 4. t. m.: Združene evropske čete so 30. junija ob 8. uri napadle Tientsin ter ob 2. uri popoldne zasedle mesto. — Drugi vir iz istega mesta pa javlja, da so Kitajci zasedli mesto isti dan mej 7. in 8. uro. — Dalje javlja ta list, da je 27. m. m. 15.000 Kitajcev napadlo poslanstvo v Pekinu. V boksterskih vrstah se nahaja sedaj vse cesarjevo in cesaričino spremstvo.

London, 6. julija. (C. B.) Večerni listi poročajo iz Shanghaija 4. t. mes.: Cesar se je usmrtil 19. junija z opijem, ker ga je v to prisilil princ Tuan. Cesarica vdova je sledila njegovemu zgledu, a še živi in je postala vsled opija umobolna. To izjavo je oddal uradno nemški konzularni uradnik.

Petrograd, 6. julija. Ruskega stotnika Jatkeviča so kitajski vojaki ustrelili.

London, 6. julija. (C. B.) Listi poročajo iz Shanghaija 4. t. m.: 30.000 Kitajcev, ki došli s severa proti Tientsinu, so Rusi in Japonci zagnali nazaj. — Vsak dan prihajajo nove kitajske čete iz Mandžurije.

London, 6. julija. Listi objavljajo brzojavko iz Shanghaija 4. t. m., glasom katere je princ Tuan izdal oglas, ki naroča podkraljem v južnih pokrajinah, naj zbero kitajsko brodovje in napadejo zunanje ladje v Shanghaiju.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Oni pa, katerega hočejo opehariti, spozna njih namene, če prav je menj zvit nego oni, in se nauči iz teh zvijač, kako naj se obnaša proti njim. Zaradi tega se ne more dovolj zabičiti sleparjem, da naj obdrže vedno hladno kri in naj se nikdar ne pre-naglijo.

Jedva so bili tedaj na ulici, začne Renzo vrteti oči sem ter tja, zibati se na levo in desno in vleči na ušesa. Ljudij ni bilo posebno mnogo. In vseh obrazih se je videl nekak uporen duh; a vendar je šel vsak mirno svoj pot. Pravega šuma ni bilo.

„Pametno, pametno!“ šepeta mu uradnik na uho. „Vaša čast, čast!“ Renzo opazi tri ljudi z razvnetimi obrazi ter jih začne motriti. Govorili so o pekariji, o skriti moki, o pravici; Renzo jim začne namigavati in kašljati vse drugače, kakor če bi se bil prehladil. Oni trije bolj pazno pogledajo krdelo, drugi došleci se ustavijo; kdor je že šel mimo, vrne se, ko začuje sikanje in sledi tropu.

„Pazite! Pametno! Zmirom slabše za vas. Ne pokvarite si vsega! Čast, ime“, mrmra neprenehoma uradnik. Renzo se kisto drži. Biriča se posvetujeta z očmi, nategneta vr-vico, ker mislita, da to ne bo škodovalo. Saj se vsakdo lahko zmoti!

„Aj! Aj! Aj!“ zakriči Renzo. Množica se nabere naokrog od vseh strani in zavira naše potnike. „To je hudobnež“, šepeta uradnik najbližje stoječim, „katerega so zalotili pri tatvini. Umaknite se, pustite nas naprej!“ Renzo opazi ugodno priliko, ker biriča obledita kot zid. „Če si sedaj ne pomagam, prav mi je!“ Namah zavpije: „Ljudje božji! Ničesar nisem storil. Pošten človek sem. Peljejo me v ječo, ker sem včeraj vpil: Kruh in pravica! Pomagajte mi, ne zapustite me!“

Čuje se pritrjujoče mrmranje, potem pa jasnejši glasovi, češ da ima Renzo prav. Biriča izprva zapovesta, potem zahtevata, potem prosita, naj se ljudje odstranijo in naredé prostor. Množica vedno bolj pritiska na-nje. Biriča opazita, da jima prede, izpustita vr-vici, in se skušata hitro izgubiti mej množico, da bi ju kdo ne videl. Uradnik se trudi storiti isto, kar pa je bilo zanj radi črnega plašča težavno. Ubogi mož je ves bled in propaden; skuša se potuhiniti, izmuzniti se iz množice; ne more pa vzdigniti očí, ker je bilo po dvajset očí vanj uprtih. Na vse mogoče načine se pači, da bi ga imeli za tujca, ki je slučajno prišel mimo in zašel mej gnečo kakor pes v cerkev. Na jedenkrat vidi pred sabo nekoga, ki ga bolj temno gleda nego drugi. Skuša se nasmeh-niti in vpraša bedasto, kaj se je zgodilo?

„Uj, ti vrana črna!“ odgovori mu ta. „Vrana črna, vrana črna!“ doni naokrog. K vpitju se pridruži še suvanje, da namreč v kratkem času doseže, kar je želel. S pomočjo svojih nog, tujih in komolcev se reši iz stiske. (Dalje sledi.)

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se dobi direktno od mene — črna, bela in barvena od 45 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. 1 11 11-6

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Carihu.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 5. julija 1900.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 7-99 do K 8-00
Rž za jesen	» 7-17 » » 7-18
Turšica za jul.-avgust	» 5-80 » » 5-81
» » sept.-okt.	» 5-97 » » 5-98
Oves za jesen	» 5-52 » » 5-53

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
5. 9. v.več.	735-5	21-2	hrezvet.	jasno	
6. 9. jult.	734-8	18-9	sl. svzh.	oblač.	0-0
7. 9. popol.	733-4	21-1	sl. jug	»	

Srednja včerajšnja temperatura 21-8. normale: 19-4.

Lak, kovinasti, mrzel uporabljen v poljubni, boji, za pozlatanje, optike, kleparje itd., je v zalogi pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Františkanske ulice.

Vnosa naročila proti povzetju. 228 23 11-2

Pozor!

Andrej Pollak, J. Sajovitza nasl.,

trgovina s specerijskim in drogerijskim blagom

pri „črnem psu“ v Gradcu, Annenstrasse 46

v ljudno naznanja, da prodaja izvrstne **snovi za domačo pijačo** z jabolčnim, hruškovim in vinskim okusom (belo-rudeče in muškato-vinskim okusom).

Snovi so: I. vrsta po 8 gld., II. po 7 gld. in III. po 6 gld. — Snovi z vinskim okusom vseh vrst so 1 gld. dražje. Pošilja snovi od 50 litrov naprej. **Prasek za zboljšanje vina** stane 40 in 60 kr.; ovoji se najceneje zaračunajo.

Dalje ima v zalogi **80% ni očetni cvet z aromatom**. 1 kgr. tega cveta zadostuje za 40 do 50 litrov dobrega jesiha ter stane le 75 kr.

Nadalje prodaja **sestave za rum in razno-vrstna žganja**. Za poskušnje pošilja tudi v malih merah. — Pošilja le pod poštnim podvzetjem in ako se denar naprej pošlje, povsod priden potrebna navodila v slovenskem jeziku ter tudi slovensko dopisuje. Opomni še, da so snovi vsake strupene primesi **proste** ter pijača ne postane nikdar črna in je tem boljša, ako se dije časa hrani, kar se boče vsak naročnik sam prepračal. — S spoštovanjem se priporoča

598 2-1 **Andrej Pollak.**

Učenca

za trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji vsprejme in daje pojasnila

604 3-1 **J. Modic,** trgovec, Nova vas pri Rakeku.

Najnižje cene. Največji izbor. Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Jutri v soboto dné 7. julija 1900
„Pri zvezdi“ (Ferlincu)
na kitem vrtu

vojaški koncert

godbe c. kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27.
Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstopnina 20 helarjev.

Spoštovanjem

Franc Ferline.

Ker je vrt pokrit, vrši se koncert tudi ob neugodnem vremenu. 603 1-1

Gimnazijski konvikt

čč. oo. benediktincev v Šent-Pavlu na Koroškem.

Plačilo za semester 280 kron.

Javna višja gimnazija.

Natančneje pové predstojništvo konvikta.

Dnevi za vsprejemni izpit: 15. julij in 17. september. 116 6-1

Št. 123 Pr.

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu je stalno popolniti službo

vodovodnega monterja

s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 kron in z dejalnostno doklado 360 kron.

Prosilci za to službo morajo v smislu § 13 službene pragmatike dokazati, da so v monterški stroki dobro izveščani in da imajo za sabo vsaj dveletno praktično službeno dobo. Prosilci se morajo nadalje izkazati, da so avstrijski državljanji, neomadeževanega dosežanega življenja, telesno in duševno zdravi, najmanj 18 in ne več kot 40 let stari, konečno da so slovensčine v besedi in pismu popolnoma zmožni.

Z navedenimi dokazili opremljene prošnje je pri predsednistvu mestnega magistrata vlagati najpozneje

do 15. dné julija t. l.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne bodo jemale v poštev.

Razglas.

605 3-1

Hranilnica in posojilnica v Cirknici bode v tem letu svoji društveni hiši prezidala oziroma zvišala.

Posamezna dela, kakor zidarska, tesarska in mizarska se bodo oddajala po

zmanjševalni dražbi

prihodnjo nedeljo t. j. 15. t. m. ob 4 uri popoldne v pisarni hranilnice in posojilnice

Kavcije ali vadijuma je položiti 10% od svote, za katero se delo prevzame.

Načrti (plani) so od ponedeljka na razpolago in sicer vsaki dan od 9—12 ure dopoldan.

Št. 21.340.

600 3-2

Stanovanje v najem!

V Mestnem domu v Ljubljani je v II. nadstropji ležeče, iz treh sob, kuhinje, shrambe, drvarnice in kleti obstoječe **stanovanje** takoj ali pa od 1. avgusta letos oddati v najem.

Pogoje je izvedeti pri podpisnem magistratu v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 27. junija 1900.

Odklikovan s c. kr. državno medaljo za ure. **Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,**

izdeluje in razpošilja

367 25-23

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 6. julija.	
Skupni državni dolg v notah	97-10
Skupni državni dolg v srebru	96-80
Avstrijska zlata renta 4%	115-65
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	96-95
Ogerska zlata renta 4%	115-45
Ogerska krona renta 4%, 200	90-85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1730 —
Kreditne delnice, 160 gld.	676-50
London vista	242-0
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-70

Dné 5. julija.	
20 mark	23-72
20 frankov (napoleonor)	19-28
Italijanski bankovci	90-70
C. kr. cekini	11-33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-25
Dunavske vravnjavne srečke 5%	251 —

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	106-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Prijoritne obveznice državne železnice	401 —
južne železnice 3%	317 —
južne železnice 5%	—
dolenjskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	385 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	—
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	42-50
Ogerskega	20 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-50
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178 —
Ljubljanske srečke	47-50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	6110 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 —
Splošna avstrijska stavbinska družba	153 —
Montanska družba avstr. plan.	432-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	416 —
Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.